

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 9 Stycznia v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys Ther. Reau.	Wiatry	Odmia. w powie.
}	dnia 8 godz. 3 z połu.	26 cal. 11, 0, lin'	+ 1, 5 stopn.	Zachodni	Deszcz
	- 8 godz. 9 wiecz.	27 - 2, 3, -	- 1 5 -	Zachodni	Pochmurno
	- 9 godz. 7 zran.	27 - 5, 0, -	- 3, -	Zachodni	Pochmurno

WIADOMOŚCI KRAJOWE

WILNO.

W następującą niedzielę dnia 11 stycznia dana będzie Maskarada na dochód Inwalidow. Spodziewać się należy iż wspaniała Publiczność licznym zgromadzeniem, ją zaszczycić raczy.

Ruski Inwalid z dnia 28 grudnia obwieścił następujący J. C. M. manifest o handlu.

Z Bożey Łaski

MY ALEXANDER PIERWSZY

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

Ukazem Naszym danym do Rządzącego Senatu w dniu 3 (15) października roku bieżącego, uroczyście oświadczyliśmy, iż od czasu przyłączenia Królestwa Polskiego do Państwa wszech Rossy, cel codzienney naszej pieczołowitości w tém się zawierał, iżby kwitnący stan handlu i przemysłu obu państw zasadzić na doskonałej wzajemności korzyści wiernych poddanych Naszych; i dla tego ciągle robiliśmy większe coraz ułatwienia trudności, które napotykali w swych handlowych związkach.

Teraz, na skutek zawartych przyjacielskich traktatów w Wiedniu 21 kwietnia (5 maja) 1815 roku, między Nami a Najjaśniejszymi Cesarzem Austryackim i Królem Pruskim, ustanowiona była w Warszawie oddzielna kommissya z kommissarzy rossyjskich, polskich, austryackich i pruskich, która za wspólną zgodą ułożyła projekt taryfy na przywóz i wywóz towarów do królestwa polskiego i przyłączonych do Rossy zachodnich guberniy, równie i do prowincy byłego królestwa polskiego, podległych Austrii i Prusom.

Po podaniu Nam tego projektu, rozkazaliśmy go porównać z taryfą ostateczną dla Rossyi wydaną co do handlu europejskiego, w tém celu, ażeby ułożyć jedną ogólną już taryfę, równie dla Państwa wszech Rossy jak i dla królestwa Polskiego. Dzieło to osądziłyśmy jeszcze w roku 1817 poruczyć oddzielney kommissyi, złożoney z członków ze strony rządu rossyjskiego i polskiego, pod prezydencyą ministra skarbu. Po dostatecznym, jakie się ztąd okazało porównaniu, wypadło koniecznie przystąpić do układów z dworami austryackim i pruskim. Układy te zakończone zostały dodatkowemi konwenoyami, zawartemi z Austryą dnia 3 sierpnia, a z Prusami dnia 7 grudnia roku 1818.

Na mocy tych traktatów i konwencyi ułożona taryffa ogólna dla handlu europejskiego Państwa Wszech Rossy i Królestwa Polskiego ze wszystkimi do niej annexami, podana Nam została przez ministra skarbu, któremu rozkazaliśmy podać ją do rozważenia Rady Państwa.

Teraz, rozważywszy opinią Rady Państwa, i utwierdziwszy, podpisem własnoręcznym przeyrzaną przez Nas taryffę, Rozkazujemy:

1) Tę powszechną taryffę ze wszystkimi annexami podać do wykonania od czasu naznaczonego w ogólnych prawidłach, do niej załączonych, t. j. od 1go stycznia 1820 roku.

2) Będące na portowych i lądowych komorach i przykomorkach: pobory kwarantannowe, ustanowione przez potwierdzone przełożenie w dniu 7 lipca 1800 roku, i podług szczególnych ukazów i urzędzeń na rzecz miast i magazynów zbożowych, w Archangelsku, Teodozyi i Taganrogu, także na latarnie morskie ponad morzem azowskim, na liceum Richelieu w Odęsie, i wszystkie pod różnemi nazwiskami pobierane od okrętów w portach morza bałtyckiego, zostawić w zupełney swey mocy.

3) Pobór od rossyjskich syrowych płodów, pobierany na rzecz wewnętrznych komunikacyi, na mocy ukazu z dnia 22 marca 1818 roku na komorach ponad rzekami Niemnie i Bugu, znieść.

4) Uważywszy, że pobieranie cła od towarów przywózowych, opisane jest w taryfie teraz wydającej się, w inney zupełnie postaci, aniżeli było, w dawniejszych taryffach, rozwiązujemy przez niniejsze, iż jeżeli w podanych od kupców oświadczeniach, nie będzie wyrażona waga, a tylko oznaczona miara lub liczba takich towarów, które obracają się w handlu na miarę i liczbę, a cło naznaczone jest od wagi, za takie tedy oświadczenia kupców nie poddawać żadnemu uzyskaniu w przeciągu sześciu miesięcy od 1 stycznia 1820 roku. Po upłynieniu zaś tego terminu, kupieckie oświadczenia powinny być zgodne z prawidłami w ustawach celnych opisanymi.

W Sankt-Petersburgu dnia 20 listop. 1819 r.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiej Mości ręką, tak

ALEXANDER.

(W następującym numerze umieścimy ogólne prawidła około dopełnienia taryffy na tamozniach rysyjskich).

Sanktpetersburski poczt-dyrektor radca tajny, *Kalinin*, otrzymał rozkaz zasiadać w Rządzącym Senacie, a moskiewski pocztodyrektor rzeczywisty radca stanu *Bulhakow* być pocztodyrektorem sanktpetersburskim.

Komisarzy dworu J. C. M., *Adadurow* otrzymał rozkaz zasiadać w Rządzącym Senacie.

Mianowani kawalerami orderow: Łowczy dworu Jego Cesarskiej Mości Xiążę *Galiczyn*, ś. *Włodzimierza* 2giej klasy; gubernator jeneralny Batawii, Baron *von der Kappellen*, ś. *Anny* 4szej klasy; — kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 5ciej klasy: kontr-admirał *Messer*, generał major *Szlachtin*, rzeczywisty radca stanu *Nikolski*, radca departamentu audytoryjskiego morskiego rangi 5tej klasy *Rebinder*, majster okrętowy 5tej klasy *Amosow*, zarządzający kommisją transportu soli w *Saratowie*, radca kollegialny *Ustinow*.

Dnia 7 grudnia, odprawiono się w *Twerze* nroczyście poświęcenie domu sierót wojskowych, wskrzeszonego hojnością panującego Monarchy. Po odbytem nabożeństwie i obchodach poświęcenia, wychowawcy zdawali sprawę z nabytej nauki i pięknie okazali postępy. A dnia 10 listopada odprawił się podobny akt poświęcenia domu sierót wojskowych w twierdzy ś. *Piotra*, na linii kaukaskiej. Na balu danym z tej okoliczności, goście złożyli 800 rubli na rzecz tego zakładu.

W miesiącach wrześniu i październiku około *Perejasławla* przesłiczna była pogoda i ciepło dochodziło 23ch stopni. W wielu miejscach drzewa powtórnie zakwitły. Około połowy listopada zaczęły się mrozy do 20 stopni, i rzeka *Dniepr* zamarzała.

Bazyli *Patuszkow*, kupiec pierwszej gildy w *Kazaniu*, wielokrotnie dawniej czynił dary dla gimnazjum irkuckiego, a teraz na nowo darował 1000 rubli na pomnożenie gabinetu fizycznego.

Dnia 11 listopada o godzinie 7 wieczorem, w *Irucku*, dosyć mocne dało się uczuć trzęsienie ziemi, w kierunku od północy. Spokojność powietrza poprzedziła to trzęsienie; po niem zaś żadnej odmiany w powietrzu nie zaszło, i żadnej szkody nie doświadczyli mieszkańcy.

Gazeta petersburska, *Poczta Północna*, zaczęła wychodzić w listopadzie 1809 r., ustaje z końcem r. 1819. W ostatnim swym numerze umieściła liczbę prenumeratorów: w roku 1810 łącząc w to i ostatnie miesiące r. 1809 było prenumeratorów 1768; w 1811 roku 2585; w 1812 roku 2813; w 1813 roku 5418; w 1814 roku 2959; w 1815 roku 2352; w 1816 roku 2306; w 1817 roku 1906; w 1818 roku 1914; w 1819 rok 2557.

Kurs wileń. na assyg.: rubel sr., 3 r. kop. 79½; dukat hol. nowy r. 11, kop. 25; stary r. 10 k. 95; imperyał 36 r. kop. 80

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, dnia 11 stycznia.

Najjaśniejszy Pan najłaskawiej zaszczytował na d. 27 grudnia r. z. orderem ś. *Stanisława*: pierwszej klasy: radcę stanu *Kalinowskiego*; drugiej klasy: konsyliarza tajnego królewskiego, *Jana Jensch*: trzeciej klasy: *Piotra Brzozowskiego*, sędziego appellacyjnego;

Ignacego Wyczechowskiego, radcę prokuratury jeneralnej; *Lubowidzkiego*, prokuratora przy trybunale mazowieckim i *Stefana Sokołowskiego*, byłego radcę prefektury depart. *Bydgoskiego*; czwartej klasy: *Wiktora Mierzejewskiego*, sekretarza głównego bióra likwidacyjnego przy kommissyi skarbu; *Józefa Królikowskiego*, kontrollera przy témże biurze likwidacyjnym; *Franciszka Cielewskiego*, sekretarza wydziału lesnego przy kommissyi skarbu i *Thurmana* pracującego przy poselstwie J. C. K. Mości w Berlinie.

Zwłoki zmarłego w *Kozienicach* ś. p. JW. Jenerała artylleryi *Sierakowskiego*, sprowadzone do tej stolicy, pochowane zostały w dniu wczorajszym, 10 b. m. około południa na cmentarzu wyznania reformowanego, przy oddaniu wszelkich honorów wojskowych, stosownie do wysokiego stopnia, jaki nieboszczyk piastował. Jego Casarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty*, otoczony licznym orszakiem wszystkich jenerałów i oficerów obu narodów tutaj zey osady, przyłożywszy się sam do złożenia trumny na karawanie, szedł aż na cmentarz za tą trumną, przed którą niesione były ozdoby zaszczytne i znaki jeneralskie nieboszczyka. Wystąpiły w szyku do tego smutnego obrządku, gwardya królewsko-polska, część wojska liniowego i baterya artylleryi, a gdy zwłoki spuszczano do grobu, oddano im cześć ostatnią przez trzykrotne z dział wystrzały. Oczywiście i wojsko straciło w *Sierakowskim*, biegłego w swej nauce jenerała, który znaczną liczbę Polaków do wojskowego zawodu usposobił i który łącząc do wielu wiadomości piękne przymioty duszy, zjednał sobie szacunek powszechny i łaski Monarchów, którym wiernie służył. Popioły męża tak szanownego i tak żalowanego, spoczywajcie w pokoju!

Zima trwa u nas, począwszy od środka listopada r. z. aż do tej chwili, bez najmniejszej przerwy. Od tygodnia mrozy tak się wzmogły, iż zawsze było stopni zimna od 13 do 20. Wczoraj zaś d. 10 mróz doszedł w mieście do stopni 25. Mrozu takiego od wielu lat nie pamiętamy. Dziś mamy zimna stopni 22.

Pani *Catalani* udała się była wprawdzie d. 4. b. m. w zamierzoną do *Lwowa* podróż, ale dla zbyt zimna powróciwszy dnia tegoż do *Warszawy*, jeszcze tu bawi.

A U S T R Y A.

z *Wiednia* dnia 31 grudnia.

Onegday przybył tu Hrabia *Buol-Schauenstein*, poseł austriacki, przewodniczący na sejmie związku niemieckiego.

Hrabia *Einsiedel*, minister gabinetowy Saski, wyjechał stąd na powrót do *Drezna*, W miejscu jego, *P. Globig*, tajny radca saski, znajdować się będzie na obradach zgromadzonych tu pełnomocników dworow niemieckich.

Cesarz Jmé cofnął aż do dalszego postanowienia dotychczasowy zakaz żydom handlowania zbożem; lecz stąd nie wypływa nadanie im większych praw nad te, które im służą w prowincjach, gdzie są cierpiani, albo żeby ich miano tolerować tam, gdzie są wyłączeni.

Berlin dnia 4 stycznia. N. Pan uwolnił generała porucznika *von Boyen*, na własne jego żądanie, od urzędu ministra wojny, imianował na miejsce jego ministrem wojny generała poręcz. *von Hacke*, dowodzącego w prowincjach nadreńskich.

N. Pan uwolnił podobnież tymczasowo ministrów stanu *von Beyme* i Barona *Humboldta* od ich obowiązków w radzie stanu, w ministerjum stanu, jako też w powierzonych im departamentach. Interessa organizacyi sprawiedliwości, któremu dotąd zawiadował minister stanu *Beyme*, poruczone zostały pod kierunkiem kanclerza stanu Xiążęcia *Hardenberga*, oddzielney kommissyi; dozór zaś, który w niektórych prowincjach miał minister stanu *Beyme* nad władzami sądowniczemi, oddany teraz został ministrowi stanu i sprawiedliwości *Kircheyzen*. Minister stanu *von Beyme* trudnić się ciągle będzie rewizyą praw.

Ministerjum spraw wewnętrznych, które dotąd sprawował minister stanu Barona *Humboldta*, przechodzi znowu do ministra stanu *von Schuckmann*.

Departament neufchatelski obeymie napowróć kanclerz stanu Xiążę *Hardenberg*.

Jenerał poręcz. *von Pirch* 2gi powrócił jako czynny jenerał do wojska i dozór nad wojskowemi instytucjami ma sobie powierzony.

Zmiany powyższe nastąpiły w skutku rozkazu gabinetowego z dnia 31 z. m. Xiążę kanclerz stanu *Hardenberg*, ogłosił dnia 3 b. m. stosownie do tego w gazetach tutejszych: że ukończenie organizacyi sprawiedliwości w nowych prowincjach poleczone zostało pod jego kierunkiem (jak się wyżej doniosło) oddzielney kommissyi. Ta zaś składać się ma z rzeczywistego tajnego radcy sprawiedliwości *von Diederichs*, z rzeczywistego tajnego radcy skarbowego *Rother* (o do przedmiotów skarbowych) i tajnego radcy stanu *Daniels*. Wszystkie zaś władze sądownicze we wszystkich prowincjach podlegają ministrowi sprawiedliwości *von Kircheyzen*.

Powszechna pruska gazeta stanu zbija fałszywą pogłoskę, jakoby w Prussach, a to nawet w skutku umowy z cesarsko-austriackim dworem, milicya albo zmienioną albo całkowicie zniesioną być miała. „Przeciwnie, słowa są tej gazety, milicya, to prawdziwie patriotyczne ustanowienie, skutkiem jest własney wolney woli Króla. Milicya umocniła węzeł wzajemnego zaufania między tronem i ludem. N. Pan widział w niej mężstwo, poświęcenie się i wierność ludu swojego w chwilach grożącego niebezpieczeństwa. Duch jedynie niechęci i potwarzy zmyślić mógł fałsz takowy. Zupelna reforma milicyi pociągnęłaby za sobą całkowitą zmianę dzisiejszego naszego systematu wojskowego. W powierzonym tylko składzie, w niejakich oszczędnościach i w ułatwieniu wewnętrznego ruchu na przypadek prędkiego użycia milicyi przy niespodziewaniu ściągania wojska, nastąpią niektóre odmiany, dążące do jej wydeskonowania. Świadczy o tym reskrypt królewski z dnia 22 z. m. do ministerjum wewnętrznego i wojny, który też gazeta umieściła; a który obeymuje jedynie małe szczegółowe urządzenia w przedmiotach wyżej wspomnianych.

Od brzegów Menu dnia 28 grudnia. Rząd bawarski ma zamiar połączyć *Ren* z *Dunajem* czterema małemi rzekami, to jest: *Regnitz*, *Reizat*, *Rednitz*, i *Altmühl*. Mysłł już o tém *Karol W.* lecz ówczasowi hydraulicy znajdowali zbyt trudności, i zamiar nie przyszedł do skutku. Potrzebne na to wydatki wyrachowano w ilości 6 milionów złotych ryńskich, a uskutecznienie planu polecono Panu *Reichenbach*.

Gazety niemieckie napełnione są smutnymi wiadomościami o wylewie *Ren*, *Dunaju*, *Neckary*, *Izery* i t. d. Rzeka *Neckar* wezbrała w przeciągu 48 godzin przeszło 15 stóp, a *Ren* 10 stóp. W *Kehl* nie widziano od roku 1801 tak wielkiej jak teraz powodzi. Mętna woda rzeczna cisnęła się do domów, rzeki *Kinzig* i inne wylewem swoim zatamowały związki. Bystra *Elz* przerwała groble, i zalała przyległe grunta, lecz razem miliony myszy polnych, które wielką szkodę robiły, wytepiła. Po stopnieniu śniegów zaczyna już woda opadać. O dwie mile od *Frankfortu*, pęd wody z rzeki *Menu* wezbraney nad gościniec, wywrócił pojazd gońca rossyjskiego, jadącego do *Paryża*. Nikt jednak z ludzi życia nie utracił. W okolicach *Ratyzbony* zalał *Dunaj* niższą część miasta. *Izera* pod *Monachium*, płynęła tak bystro, jak roku 1815, kiedy most murywany zerwała. Postawiony potem most drewniany na palach, służy już lat 6, i zdaje się być najprzyzwoitszym. Nie obiecuje wprawdzie na oko tyle mocy, ile dawniejszy, który miał podobieństwo do ogromney skały, a jednak był na słabych fundamentach, jak skutek pokazał. Wylały także rzeki w *Hollandyi*. Pod *Arnheim* wezbrał *Ren* jedney nocy na 74 cali, a nazajtruz na 58. Pod *Magdeburgiem* wezbrała *Elba* do nadzwyczajney wysokości. Dnia 26 b. m. zaczął *Ren* opadać i wracać do dawnego koryta. *Neckar* opadła dnia 24 b. m.

Hannower dnia 29 grudnia. Wczoraj nastąpiło tu uroczyste rozpoczęcie obrad powszechnego zgromadzenia stanów hannowerskich. Zagaił je Xiążę *Cambridge*, wielkorządca i pełnomocnik Xiążęcia Rejenta. Oswiadczył w mianej mowie:— „Z patentu królewskiego pod dniem 7 b. m. wiadome są W.Panom zasady, jakie Xiążę Rejent do przyszley konstytucyi krajowej obrać przedsięwziął. Nie myśli wprowadzać nowey, a nasamych tylko teoryach opartej konstytucyi; jest owszem przekonany, iż naydogodniey będzie dla dobra kraju utrzymać, ile możności, to, co istnieje, a co doświadczenie utwierdziło, i takie tylko czynić odmiany, jakich potrzebę stosunki i okoliczności czasowe wskazują. Podział na kilka izb jest przyzwoitym dla konstytucyi krajów niemieckich, a zwłaszcza oyczyzny naszej. Daleką jednak niech będzie od W.Panów myśl, aby różny cel obradami obu izb powodował. Ufaj Xiążę Rejentowi i W.Panom do oyczyzny, iż nigdy nie zapomnicie, że wszyscy bez wyjątku, nie sami siebie, nie swój stan, nie swoją tylko gminę lub prowincyą, lecz ogólnie całe królestwo i wszystkie klasy jego mieszkańców na tém zgromadzeniu reprezentować macie, i że każdy w szczególności chętnie prywatny interes dla powszechnego dobra poświęcić winien,

jeśli tego potrzeba. Przyjemnym będzie dla WPanów zapewnienie, iż dotąd żadney nie odebrano wiadomości, aby który hannowerczyk należał do intryg, których wielorakie rozgałęzienie skłoniło związek niemiecki do użycia wspólnych środków. Pomagaycie staraniom rządu w utrzymaniu tego dobrego ducha narodowego, aby wśród ciągłej spokojności i porządku, pomyślność tak ogólna jak szczególna coraz bardziej wzrastała. Przez chwalebłą czynność i gorliwe usiłowania trwającego dotąd tymczasowego zgromadzenia stanów, podane WPanom zostaną do dalszej obrady rozmaite wielkiej wagi projekta, między którymi stały systemat podatków, odpowiadający potrzebom krajowym i stosunkom z różnych części królestwa, pierwsze trzyma miejsce. Wydatki na wojsko podlegały najsłabszemu rozbirowi. Chcąc Xiążę Rejent przynieść krajowi, ile możności, ulgę w ciężarach, rozkazał znacznie zmniejszyć wojsko, w miarę, ile tego obowiązki nasze dla związku niemieckiego i względ na utrzymanie wewnętrznego porządku, pozwalają. Oprócz tego, urządzenie wojska doznać musi odmian, które mieć będą wpływ na milicję. Udzieli się WPanom projekt w tej mierze, — Po tej mowie, wstał Xiążę Cambridge i z paradą wrócił do pałacu swego. Mnóstwo zaproszonych widzów znajdowało się na tym obrzędzie.

Hrabia *Benningsen*, Jenerał Rossyyski, dał tu świetny bal w rocznicę urodzin N. Monarchy swego. Pałac jego rzęsił się oświecony światłem, zdobiła w przeźroczu cyfra N. *Alexandra I.* Xiążę Cambridge z jenerałem *Benningsen*, a Xiążę z jenerałową, rozpoczęli bal tańcem polskim.

WŁOCHY

Mała w kraju papieżkim, 5 mil od *Rimini* leżąca arystokratyczna rzeczpospolita *St. Marino*, obeymuje jedno miasto z obwodem na górze, i liczy blisko 7000 mieszkańców. Zpomiedzy wszystkich wolnych krajów włoskich, ona tylko sama uszła ciosów rewolucyi, po której ukończeniu dawną swoją wolność pod opieką papieżką utrzymała. Jenerał *Laharpe*, który W. Xiążęciu Rossyyskiemu *Michałowi*, w podróży do Włoch towarzyszył, zwiedził tej wiosny wspomnianą rzeczpospolitą, i poznał się z Panem *Onofrio*, który dwukrotnie imieniem swojej oyczyzny do *Bonapartego* wysyłany, nie przyjął ofiarowanego rozszerzenia jey kraju aż do morza, czemu bez wątpienia kray ten winien spokojność i całość swoją. Deputowany ten powiedział wtedy *Bonapartemu*: „Szczupłość i małe znaczenie naszego kraju, zapewniły przez 10 wieków niepodległość jego. Umiarkowanie nasze sprawiło, iż bez szkody przetrwaliśmy średnie wieki i późniejsze czasy, i kiedy *Wenecya*, *Genua*, *Florenecya* wolność swoją utraciły, nasza trwa jeszcze. Prosimy cię o względy, a kiedy ochcesz nam okazać przychylność, zaleć swoim komorom celnym, aby się z nami łagodnie obchodziły, i t. d.“ — Gwardya narodowa często ważne dla kraju czyniła przysługi, odpędzając bandy rozboj-

ników, które są groźne dla większych nawet krajów włoskich.

S Z W A Y C A R Y A.

Lud w kantonie *Szafuzy* okazał nieukontentowanie z podatków, i z tego powodu rząd miejscowy wydał następujące obwieszczenie: — „Zaleca się wszystkim sądom kantonu, aby d. 29 grudnia zebrali obywateli swoich, i od każdego z nich żądali oświadczenia: czyli przystaje na ustanowienie nowych podatków, a szczególniej na podanie ilości majątku swojego, lub czyli chce się opierać prawu i rządowi.“

Dyrektor kopalni solney w *Wimpfen*, P. *Henck*, stara się u rządów różnych kantonów szwajcarskich o pozwolenie szukania swoim kosztem źródeł solnych w Szwajcaryi, i w przypadku wynalezienia, założenia na siebie kopalni solney. Sądzi, iż przez to odkrycie pobrafi nietylko Szwajcaryą w sól opatrzyć, ale nadto zbywającą za granicę sprzedawać.

D A N I J A.

Kopenhaga dnia 25 grudnia. N. Król Jmć Duński udzielił cesarsko rossyjskiemu posłowi przy tutejszym dworze Baronowi *Nicolay*, wielki krzyż orderu *Dannebrog*.

Dzisiejsza Gazeta krajowa tutejsza donosi, iż Król nasz mianował d. 1 września Hrabiów *Nesselrode* i *Capodistrias*, Rossyjskich sekretarzów stanu wydziału interesów zagranicznych, kawalerami orderu Słonia.

Wiadomość o cenie produktów na rynkach wileńskich.	Dni targorwe						
	mca grud. i stycz.						
	28		30		2		
Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów na targu nie było	C e n a						
	na assygnaty						
	Rub.	kop.	Rub.	kop.	Rub.	kop.	
Bečka litewska mójca garcy litewskich 144.	Zyta suchego - - -	22	—	22	—	22	—
	— surowego - - -	20	—	20	—	20	—
	Pszenicy ozimey - -	48	—	48	—	48	—
	— — jarey - - -	30	—	30	—	30	—
	Jęczmienia - - -	16	—	16	—	16	—
	Owsa - - - - -	12	—	12	—	12	—
	Gryki - - - - -	18	—	18	—	18	—
	Grochu - - - - -	20	—	20	—	20	—
	Krup jęczmiennych -	40	20	40	20	40	20
	— owsianych - - -	70	40	70	40	70	40
	— gryczanych - - -	64	8	64	8	64	8
	Loju surowego - - -	11	50	11	50	11	50
	— topionego - - -	17	—	17	—	17	—
	Miodu z woskiem -	20	—	20	—	20	—
Wosku - - - - -	50	—	50	—	50	—	
Pud Rossyyski.	Woskowych białych	102	—	102	—	102	—
	— — — żółtych	85	—	85	—	85	—
	Łojowych przywożn.	20	—	20	—	20	—
	— — — tu robion.	18	—	18	—	18	—
	Siana murożnego - -	—	80	—	80	—	80
	Faska masła 6 garcowa	16	—	16	—	16	—
	Piwa krajow. becz. 40 garco.	13	20	13	20	13	20
	— dubeltowego - - -	26	40	26	40	26	40
	Chleba razowego funt 1	—	3½	—	3½	—	3½
	— — — średniego - - -	—	—	—	—	—	—
— — — pytłowego przed.	—	12	—	12	—	12	
Od 4 do 11 stycznia	Mięsa przedniego funt 1	—	14	—	14	—	14
	— — — średniego - - -	—	13	—	13	—	13
	Wódki garniec - - -	2	40	2	40	2	40

N I D E R L A N D Y.

Od brzegów Skaldy, dnia 29 grudnia. Podług listu z *Rio-Janeiro*, pod 5 października, krążyła tam pogłoska, że usiłowano uwolnić *Bonapartego*. Na pokiehocie angielskim przyszyły do gubernatora i admirała tamecznych stacyy rozkazy, o których rzeczywistości z pierwszego weyrzenia nikt wątpić nie mógł. Aż po zwyczajnych sekretnych probach, które instrukcją są przepisane, fałsz ich odkryto. Podług tych rozkazów: więzień miał być natychmiast wysłany na Przylądek; zdaje się więc, że było zamiarem uwolnić go w drodze na morzu. Tym końcem bogaci bonopartyści w Amryce północney, jakoby osadzili pięć wielkich kaprów samymi francuzami, którym znaczna nagroda jest przyrzeczona. (Przed kilką miesiącami pisano w rzeczy samey o kaprze pod banderą napoleonowską, który na morzach afrykańskich miał być widziany.) Czy powyższe śmiałe przedsięwzięcie z pewnym posyłaniem dyamentów do Anglii i Hollandyi, albo nawet z pewnemi uwiecznieniami ma jaki związek, później się chyba okaże. (z gaz. rysk. Zusch).

T U R C Y A.

Stambul, dnia 25 listopada. Odebrano tu wiadomość z *Algieru*, iż dey tameczny tém bardziej nie przyjął oświadczeń mu przez admirałów *Freemantle* i *Jurieu* żądań mocarstw europejskich, iż poseł jego, który niedawno z *Londynu* powrócił, kłamiąc zuchwale, zapewnił go, że Anglija nie chce przeszkadzać terażniejszemu systematowi Barbaryczyków. Fałsz ten był bardzo przyjemnym chciwości deya i łupiestwu Algierczyków. Odmienna wcale wiadomość nadeszła z *Tripolis*. Pokazują się tam dobroczynne skutki spokojnego systematu rządu. Handel wzrasta; żegluga idzie dobrze. Od d. 1 lipca 1818 żaden korsarz nie wypłynął z *Tripolis*, a dey tameczny prosił Anglii o pośrednictwo do zawarcia pokoju ze wszystkimi chześcijańskimi mocarstwami, przysuwając na siebie obowiązek nie napastowania żadney zagranicznej bandery.

Wielki sultan mieszka jeszcze w letnim

X I A Ż K I.

W *xięgarni XX. Pijarów na ulicy Dominikańskiej u Alexandra Żółkowskiego* są następujące dzieła do przedania.

- Abecadło we 24 kartkach, z stosownemi figurami do każdej litery alfabetu polskiego; oraz litera nad każdą figurą wyobrażająca ten przedmiot, oprawne, srebr. - - - kop. 40.
- Algebry (Początki) S. F. Lacroix dla użycia w szkole centralney Paryzkiej, przełożone na język polski przez X. E. Sieradzkiego S. P. z jedynastego wydania poprawnego w Paryżu 1815, 8vo w Wilnie 1818 - - - Rub. srebr. 1.
- Amfitryo, Komedia we trzech aktach, z *Moliera*, przez Franciszka Zabłockiego, 8vo w Wilnie 1818 - - - - - kop. 40.
- Amstal Lokman el-hakim*, Podobieństwa czyli Bajki medecy Lokmana, z arabskiego przełożone, i przypisane Wileń. Towarz. Szubrawców, przez TH. 12 w Wilnie 1818 - - - kop. 50.

pałacu, z przyczyny, iż morowe powietrze weisnęło się nawet do seraju, i coraz bardziej się szerzy. Dotknęło rodziny wszystkich prawie ministrów Partyy, i wkrótce przyydzie do tego stopnia, jak było w roku 1812. Wszystkie szpitale są napelnione choremi, a liczba przychodzących do zdrowia ma się do liczby umierających w stosunku jak 1 do 10. Ciągłe ciepłe powietrze i wielki niedostatek wody są po części przyczyną nadzwyczajnego rozszerzenia się tej kłeski.

W *Alepie* w Syrii, zaszły krwawe ruchy. Wielkorządca tameczny, *Chorschild Achmet* Basza, był wielki wezyr, tak ucieśniał mieszkańców, iż mu wypowiedzieli posłuszeństwo; rozhakany lud uderzył na jego pałac, gdzie wszystkich ludzi w pień wyciął. Basza na czele kilku przychylnych sobie żołnierzy ratował się ucieczką i chce trzymać miasto w oblężeniu.

S Z W E C Y A.

Sztokholm, dnia 24 grudnia. Królewic powrócił tu d. 18 b. m. z *Upsali*, gdzie zegnającemu go senatowi akademickiemu oświadczył, iż ze smutkiem tak prędko opuszcza uniwersytet, prosił oraz, aby uczniów o jego ukontentowaniu z ich postępów zapewniono. Profesorowie, którzy młodemu Królewicowi dawali naukę, otrzymali kosztowne tabakiery, w podarunku.

Sposób lankasterski czyli wzajemnego uczenia, rozszerza się także w Szwecyi. Po powrocie wysłanego do Anglii ucznia, dla powzięcia dokładney wiadomości o tym sposobie założono już w tutejszey stolicy trzy podobne szkoły. Toż samo uczyniono w *Norkoping* i t. d.

Król nasz wydał rozkaz, aby wszystkie pozostałe dochody z wyspy *ś. Bartłomieja* użyto na wsparcie nieszczęśliwych, którzy tam przez burzę d. 21 września znaczną szkodę ponieśli.

Od 1 stycznia do 30 grudnia r. z. przywieziono tu towarów za 5 milionów 55,026 taarów, a wyprowadzono za 4,915,272 tałajrów.

- Dykcjonarzyk francuzki z krótką informacją o pronuncyacji i przydaniem rozmów francuzkich, na nowo przedrukowany, 8vo w Wilnie 1817. - - - - - kop. 35.
- Dzieło o pijaństwie przez J. Szymkiewicza (z *kopersztym* wyobrażającym upadek *Bachusa*) 8vo, w Wilnie 1818. - - - srebr. rub. 1, kop. 50.
- Elementarz polski czyli łatwy sposób nauczania dzieci czytać po polsku, z obrazkami stosownemi do każdej litery alfabetu dolskiego tudzież wypis powieści, baiek i wierszy z nacyelniejszych Autorów, ułożony dla wygopy młodzieży płci obojey, 8vo, w Wilnie 1815. - - - - - kop. 75.
- Na papierze prostym. - - - - - kop. 60.
- Eutropii *breviarum Historiae Romanae* 8vo *Vilnae* 1818. - - - - - kop. 20.
- Fizyki (*Zbiór krótki początkow*) przez S. Stubiłowicza Prof. w Imp. Un. Wileń. ułożony z Programatu wydanego dla szkoły litechnicznej Paryzkiej przez S. Barruella, 8vo w Wilnie 1816. - - - - - kop. 75.
- Na papierze pocztowym - rub. sr. 1.
- Fizyka mechaniczna E. G. Fiszera przełożona z niemieckiego na francuzki i powiększona no-

tami przez Biota, a z powtórnego wydania w Pa-
ryżu 1813 roku przełożona na język polski przez
X. E. Sieradzkiego S. P. 8vo 2 tomy w Wilnie
1816. - - - - - rub. 2.

Na papierze kleiowym - rub. 2. kop. 50.
Ditto na pocztowym - - - - - rub. 3.

Gryzelda powieść z Dekameronu J. Boccaccio-
usza, 8vo w Wilnie 1817. - - - - - kop. 10.
Historyka, tudzież o łatwem i pożytecznym
nauczaniu historii przez J. Lelewela, 12mo
w Wilnie 1815. - - - - - kop. 50.

Historii Rzymskiej (zbiór krótki) Goldszmita,
od założenia Rzymu aż do upadku cesarstwa
rzymskiego na zachodzie, podług dwunastej edy-
cji z angielskiego na francuzki język przez W.
D. Musset-Pataia, dla użytku prytańców, liceów
i szkół drugiego rzędu przełożony, a podług dru-
giej poprawnej edycji francuzkiej na polski
język przez X. M. Olszewskiego przetłumaczo-
ny, 8vo 2 części, w Wilnie 1817. - - kop. 75.

Historii Greckiej (zbiór krótki) od jej po-
czątku aż do zamienienia Grecji w prowincyę
rzymską; przez Goldszmita po angielsku napisa-
ny, a podług dwunastej edycji przez V. D.
Musset-Pataia na francuzki język przełożony;
dzieło to w Anglii i Francji dla szkół i pensy
przeznaczone, tłómaczył z fr. X. M. Olszewski,
z trzema kopiersztychami. 2 Części, 8vo w Wilnie
1819. - - - - - kop. 75.

Kazania niedzielne X. F. Godlewskiego, 8vo. 4
części, w Wilnie 1817, 1818 i 1819. r. 1. k. 80.
Kazania świąteczne X. F. Godlewskiego, 8vo
w Wilnie 1819. - - - - - kop. 75.

Kazanie o małej liczbie wybranych, napisane
po fran. przez X. Massyllona, przetłumaczone
na polski język przez X. M. Olszewskiego, 8vo
w Wilnie 1818. - - - - - kop. 15.

Kazanie na popielcową środę, o pobudkach na-
wrócenia, napisane po fran. przez X. Massyl-
lona; przetłumaczone na polski język przez X. M.
Olszewskiego, 8vo w Wilnie 1818. - kop. 15.

Kodex Szubrawski, z dwiema rycinami, 8vo
w Wilnie 1819. - - - - - kop. 30.

Kalendarz Gospodarski Litewski z różnemi
wiadomościami pożytecznemi gospodarzowi ry-
ciną — na rok 1820. - - - - - kop. 10.

Kalendarz ścienny na rok 1820 - kop. 10.
Łaskawość Tytusa drama napisana w języku
włoskim przez Metastazego, a z tego na polski
przełożona, 8vo w Wilnie 1817. - - kop. 50.

Miłośćki Mirtyla przełożone z francuzkiego
przez J. G. Wyżyckiego, 8vo w Wilnie 1816.
kop. 50.

Mowa przy obchodzie żałobnego nabożeństwa
za duszę ś. p. A. Dmóchowskiego, miana w Dru-
i przez X. B. Nosewicz. 8vo w Wilnie 1816. k. 10.

Mowa P. Thomas obok z tekstem francuzkim.
8vo w Wilnie 1817. - - - - - kop. 30.

Modlitwy Chrześcijańskie, w Wilnie 1818. k. 15.

Nauka czytania pisma polskiego dla młodych
dziatek, z różnym nabożeństwem, 8vo w Wilnie
1816. - - - - - kop. 5.

O pożytkach wynikających dla społeczności
ludzkiej z nauki astronomii; z krótką rozpra-
wą o źródle czyli początku fałszywej nauki
astronomii; wyjątki z dzieła P. Bailli przez W.
Karczewskiego, 8vo w Wilnie 1817. - kop. 15.

Oratorium siedmiu słów ostatnich Chrystusa
na krzyżu, oraz krótka wiadomość o oratoryach
przez F. G. 8vo w Wilnie 1817. - - - kop. 10.

Opisanie obchodu żałob. nabożeń. za duszę ś. p.
T. Kościuszki odbytego w Mińsku, 8vo w Wilnie
1818. - - - - - kop. 15.

Pamiętnik Magnetyczny Nr. IX. X. XI i XII.
8vo. w Wilnie 1818. roku - rub. sr. 2. kop. 50.

Pielgrzymka do Grobu Russa (Rousseau) 1819.
kop. 50.

Początki Jeografii, 8vo w Wilnie 1816 kop. 5.

Przemówienie do zebraney Publiczności na ob-
chód exekwialny JW. Wawrzeckiego przez A.
Lachnickiego, 8vo w Wilnie 1817 - kop. 10.

Prawo Cywilne prywatne państwa Rossyjs-
kiego, przez B. Kukulnika napisane, na polski je-
zyk przetłumaczone przez S. Budnego, 8vo 2 to-
my w Wilnie 1817 i 1819. - rub. 1. kop. 50.

Sourjade (La) poëme en X. chants D'Ignace
Krassitski traduit du polonais en francois par J.
B. Lavoisier. Obok z tekstem polskim, oraz doda-
na pochwała Ignacego Krasickiego przez S. Hrab.
Potockiego, 8vo w Wilnie 1817. - rub. sr. 1.

Na papierze pocztowym, rub. sr. 1. kop. 50.
Sposób zachowania drzew owocorodnych od
wymarznienia, ogłoszony przez M. Wazgirda,
8vo w Wilnie 1817. - - - - - kop. 10.

Sposob na żydow czyli środki niezawodne zro-
bienia z nich ludzi uczciwych i dobrych oby-
wateł, 8vo w Wilnie 1818. - - - - - kop. 10.

Tygodnik Wileński (pismo peryodyczne z czte-
rech lat) 8 tomów, 8vo w Wilnie 1816, 1817,
1818 i 1819 - - - - - rub. 12.

Wpływ elektryczności na ekonomią zwie-
rzęcą, czyli teoryczny wykład doświadczeń i
postrzeżeń, wyciągniętych z rozmaitych sposo-
bów elektryzowania jestestw żyjących w lekar-
skim względzie. Wyjątek z rękopismów ś. p.
S. Stubielewicz, przejrzany i wydany przez
X. E. Sieradzkiego S. P. z portretem autora i
dwiema tablicami rycin, 8vo 1819. - kop. 60.

Toż na pocztowym papierze - - rub. 1.

Wybor różnych gatunkow poezyi, to jest: ba-
jek, satyr, sielanek, tragedyy, komedyy, psalmów
Dawida, pieśni, elegiy, epigramatów i nagrobków,
8vo w Wilnie 1818. - - - - - kop. 60.

Wybor modłów dla młodzieży chrześcijańskiej
z dodatkiem pieśni F. Karpińskiego i psalmów
J. Kochanowskiego, z kopiersztychem, oprawne
do fateralka, w Wilnie 1818 - - - kop. 30.

Wzory Rossyjskie w kajecie z 7 kart, kop. 30.

Ditto francuzkie w kajecie z 7 kart, kop. 30.

— Rossyjskie na półarkuszu. - - - - - 5.

— Polskie na półarkuszu. - - - - - 5.

— Niemieckie na czwartce. - - - - - 5.

— Greckie na czwartce. - - - - - 5.

Zbiór nauki chrześcijańskiej i obyczajowej,
8vo w Wilnie 1818. - - - - - kop. 10.

Zbiór mów w różnnych miejscach mianych, oraz
opisów żałobnego nabożeństwa po zgonie ś. p.
T. Kościuszki z portretem, 8vo w Wilnie 1818.
kop. 60.

Toż na papierze pocztowym. - kop. 75.

Złoty Ołtarzyk, książka do nabożeństwa z dwo-
ma kopiersztychami w Wilnie 1819. - kop. 75.

Ktoby życzył otrzymać przez pocztę książkę,
ze chce dostać pieniądze pod adresem wyż po-
mienioney xięgarni, dokładając do rubla po 10
kop. srebr. na odległość 50; po 20 kop. na 100
mil, dla przesłania do miejsca wskazanego —
Mniey jednak zapisywać nie można nad rubli
trzy srebrem.

Doniesienie Teatralne.

W następującą środę to jest dnia
14 stycznia bieżącego roku, na dochód
Józefy Szymkayłowej, daną będzie no-
wa wielka Tragedya z francuzkiego P.
Ducis, przekładania Karola Brodzinskie-
go w 4ch aktach, pod tytułem: ABUFAR
czyli Familia Arabska.

1 Kamienica WW Wilczyńskich Szambel.
dwópiętrowa w mieście Wilnie pod Nrem 33. i
34 na Subocz ulicy rogiem na Wielką ulicę a
frontem do domu Grunerta położona, jest do
sprzedania, życzący umówić się o nią ma się
udać do W. Rejenta Patrykowskiego w domu
XX. Kamendulow pod S. Michałem mieszka-
jącego.

Takowa awizacya może być przyiętą do
druku, świadczę Urban Jazdowski Prez. Ziem. W.